ՆՈՒՄԷՐՈ 1850

1883 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13 ԲԻՆՃԵՆԻՆԻՀ

ԵԼՏԻՆՃԻ ՄԻՆԷ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԳԵՐ

ՄԵՎԱՏՏԷ ԲՕԼԻՍԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՎ ԵՎՄԻ ԿԱԶԷՄԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտկէ 20 դրուշան

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք	200 դրշ.
Ալթը այլըգ	105 »
Իւշ այլըգ	55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճակլար իշիւն

Պիր սէնէլիք	240 դրշ.
Ալթը այլըգ	125 »

40 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իշիւն

1 վէ 2 վէ 3 շինճի սահիֆէյէ	8 դրշ.
4 շինճիւ սահիֆէյէ	2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Ներքէթ վէ ուսմուր սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.

2 վէ 3 շինճիւ սահիֆէյէրէ	6 դրշ.
4 շինճիւ սահիֆէյէ	1 »

Զիյատէ միւատէթ իշիւն իլանաթա այրը թապարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիյատ տայիր սէնտէրը մէճմանէն գապալ օլունաճակ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իսատէ օլունմայաճակ տըր։

40 ԲԱՐԱ.

Իսարէխանէսի, հէյէթը թահրիրիյէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլսա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրո 20 խանէսի տիր։ — Կազէթանըն ումուրը խարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեազֆիէի մէվատտա հագդընտա Միւտիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճակը կիսի, քեազֆիէի մէքեաթիպլին տաախ անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իսէր։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի էֆէնտի՝ պէնտը մախսուսընտա թիւրքիա իլէ Ավսթրիա—Մաճարիսթան բոյիթիգալարը-նըն եէքտիկէրինէ հիչ պիր զրատիկթիլերի օլմատըգընը պէյան, վէ զուհուր իտէն պաղը շայիալարը թէքզիպ էյլէտիքտէն սոնղրա, պէր վէճհը աթիպիր ֆըգրա եաղմըշ տըր։

«Բէֆիգլէրիսիզտէն պիրի՝ պու պապատէ պահս իթտիկի սրբատա, տէվլերան իտէն պիր հավատիսի տէրճ իթմիշ օլուպ, հավատիսը մէգքիւրէյէ կէօրէ, Պապը Ալի՝ Պէրլին ահանամէսինին 61 մինճի պէնտի ահ.քեամտընն թատիրինի թէքլիֆ իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։ Պու հավատիսին հիչ իհթիմալի եօք տըր։ Պիր ահտնամէնին թատիլը ահ.քեամը բէք ազը մատտէ օլուպ, պիր քէրրէ թատիրէ պաշլանընճա արթըգ նէրէտէ թէվագգուֆ իտիլէճէկի պիլինէմէզ։ Պունտան մաատա պէնտը մէգքիւրընն ահ.քեամը բէք օգատար սէրթ օլմատըգընտան, սուրէթը ճիտիրէտէ իչէ պաշլանտգատա, Պապը Ալի՝ պէնտը մէգքիւրտէքի թատահհիւտաթընն իյֆասընտա ազ միւշքիլթ չէքէճէք տիր։»

—

Մալիմ տիր քի, Նաֆիա նէզարէթի իլէ Շարգ տէմիր եօլլար գումբանիասընն վէքիլի պուլունան Մ. Քիւլման արասընտա ճէրէեան իտէն միւզաքէրաթ հագդընտա նէզարէթը միւշարէյէյհա թարաֆընտան թանզիմ օլունան բարօրթօ՝ Տախիլիյէ նազրը էտէմ՝ բաշա հաբէթէրէրինին թահթը րիասէթինտէ պուլունան խուսուսի պիր գօմիսիօնրն թէտգիգինէ հէվալէ օլունմուշ տըր։

Նաֆիա նազրը Հասան Ֆէհմի բաշա հաղրէթլերիյէ Մ. Քիւլման՝ պիրլէշէճէք խաթթլարըն ինչաաթը իչիւն ադտ օլունճագ մուգավէլէճամէնին պիճիմիզ մալիյէճէ թէֆէրրուաթը իւզերինէ, վէ խաթթըն իշլէթիլմէսի խուսուսընտա իլէրտէ հիւքիւմէթը Սենիյէնին գումբանիա իլէ վագը օլաճագ միւնասէպէթը էսասը իւզերինէ պէյնէրինտէ հէման իթթիֆագ հասըլ իթմիշլէր տիր։

Հիւքիւմէթը Սենիյէ իլէ գումբանիա արասընտա պիր չօգ սենէլերտէն պէրու մէվճուտ օլան իխթիլաֆը էֆքեարա կէլինճէ, գումբանիա՝ պու իխթիլաֆը պիր հաքէմ գօմիսիոնընա արզ իթմէյի, վէ եախօտ թէրաֆէյն թէրը իտտաա խտէրէք պու մէսէլէյի էօյլէճէ հալ էյլէմէյի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի շիմտիյէ գատար հաքէմ թէքլիֆինի ըէտտ իտիպ, տիկէր թէքլիֆ իչիւն տէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ տիր։

—

Սոֆիատան պէրվէճհը աթի եազըմըշ տըր։

«Պուրատա բիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի վալիսինին ինգրգայի միւտէթը մէմուրիյէթինին թէգարրուպը միւնասէպէթիյլէ, Մ. Վուլգօվիչ՝ ատէթի վէճհ իլէ էնթրիգալար իճրա իտէրէք, վիլայէթը միւշարէյէյհայա քէնտիսինի վալի ինթիխապ իթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն քէնտիսինին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու քէթխիտալըղընա թային օլունմասընը Պուլկարիսթան բրէնսինտէն մուարրրանէ բէճա իթմէքտէ՝ իմիշ։

«Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Ալէքսանտր բաշա հաղրէթլերի հագդընտա մալիսէ օլան խուսուսէթի սահգասը իլէ Մ. Վուլգօվիչին էֆքեարընը թասվիպ իտէյօր իսէ տէ, Պապը Ալինին՝ Օսմանլը օրտուսը ֆիքարիսի օլան Մ. Վուլգօվիչին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու-քէթխիտալըղը մէմուրիյէթինէ թայինինէ մուվաֆագաթ իտէճէյի մէճհուլ տըր։»

Մալիմ տիր քի, մումայիլէյհ Մ. Վուլգօվիչ՝ Պուլկարիսթան էմարէթինին թէչէքքիլինտէն էվվէլ, պէյ, իւնվանը թահրիրնտա, օրտուսի հիմայէսնտա թապիպ միրալայը իտի։

—

Զագի Ահմէտ Մուխթար բաշա հաղրէթլերի իլէ ճէպէլը Լիպնան մութասարրրֆը սապրգ Ռիսթէմ բաշա հաղրէթլերի՝ պու սապահ Վարնա թարիգիլէ Տերսատէթէ ավտէթ վէ մուվասէլէթ էյլէմիշլէր տիր։

—

Շարգի Ռումէլի հուտուար ճիվարընտա վագը պաղը գարիյէլէրին վիլայէթը մէգքիւրէ թարաֆընտան թալէպ օլունմըշը մալիմ տիր։ Գուրաի մէգքիւրէ էհալիսի՝ նէ վիլայէթը միւշարէյէհա մէմուրլարընա վէ նէ տախի հիւքիւմէթը Սենիյէյէ վէրկի իդթա իթմէտիքլէրինտէն, կէչէնտէ վէրկիլէրի ֆիլիպէտէն կէլէն մէմուրլարա իդթա իթտիքլէրի իտտասընտա պուլունան Նօբլի գարիյէսի էհալիսի հագդընտա մէմուրինը Օսմանիյէ թարաֆընտան պաղը թէտապիրը չէտտէյէ միւրաճաաթ օլունմուշ տըր։

Նէօյլէ քի էհալիի մէրգումէնին իտտասը վահի օլարը թահգիգ օլունմասը իւզերինէ, գարիյէի մէգքիւրէյէ պիր պէօլիւք սաքէր սէվգ օլունուպ, էրպաղը իտտասա մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ թէվգիֆ օլունմուշլար տըր։

Ասքէրին հարէքէթինտէն սոնրա Նօբլի էհալիսի Ֆիլիպէյէ պիլապիմէ չիքայէթ իտուպ, պիր պէօլիւք Շարգի Ռումէլի ժանտարմալարը իլէ ավտէթ իթմէք արզուսընտա պուլունմուշլար տըր։ Շարգի Ռումէլի իտարէսի՝ էհալիի մէրգումէնին չիքայէթի մագրունը սրհհէթ օլմատըգընը անլամագա պէրապէր արզուլըը գապալ էյլէմէմիշ իսէ տէ, Նօբլի իլէ տիկէր գարիյէլէրին վիլայէթը միւշարէյէյհայա թէրքի իչիւն Պապը Ալիյէ պիր ինճա թագտիմ էյլէմիշ տիր։ Մէսէլէի մէգքիւրէ Պապը Ալիճէ միւրաքէրէ օլունճագ իմիշ։

—

Նէյզէ-ին մալիմաթընա կէօրէ, Տուլունը Ուսմանիյէ Օսմանիյէ Պալգան չէպիճճէզիրէսինտէքի 4 քիչիւք հիւքիւմէթլէրին իշթիրաքը մատտէսինէ տաիր տէվլէթլէր պէյնինտէ հէնուզ պիր գարար վէրիլմէմիշ տիր։

Հիւքիւմէթը Սենիյէ իլէ գումբանիա արասընտա պիր չօգ սենէլերտէն պէրու մէվճուտ օլան իխթիլաֆը էֆքեարա կէլինճէ, գումբանիա՝ պու իխթիլաֆը պիր հաքէմ գօմիսիոնընա արզ իթմէյի, վէ եախօտ թէրաֆէյն թէրքը իտտաա խտէրէք պու մէսէլէյի էօյլէճէ հալ էյլէմէյի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի շիմտիյէ գատար հաքէմ թէքլիֆինի ըէտտ իտիպ, տիկէր թէքլիֆ իչիւն տէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ տիր։

—

Սոֆիատան պէրվէճհը աթի եազըմըշ տըր։

«Պուրատա բիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի վալիսինին ինգրգայի միւտէթը մէմուրիյէթինին թէգարրուպը միւնասէպէթիյլէ, Մ. Վուլգօվիչ՝ ատէթի վէճհ իլէ էնթրիգալար իճրա իտէրէք, վիլայէթը միւշարէյէյհայա քէնտիսինի վալի ինթիխապ իթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն քէնտիսինին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու քէթխիտալըղընա թային օլունմասընը Պուլկարիսթան բրէնսինտէն մուարրրանէ բէճա իթմէքտէ՝ իմիշ։

«Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Ալէքսանտր բաշա հաղրէթլերի հագդընտա մալիսէ օլան խուսուսէթի սահգասը իլէ Մ. Վուլգօվիչին էֆքեարընը թասվիպ իտէյօր իսէ տէ, Պապը Ալինին՝ Օսմանլը օրտուսը ֆիքարիսի օլան Մ. Վուլգօվիչին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու-քէթխիտալըղը մէմուրիյէթինէ թայինինէ մուվաֆագաթ իտէճէյի մէճհուլ տըր։»

Մալիմ տիր քի, մումայիլէյհ Մ. Վուլգօվիչ՝ Պուլկարիսթան էմարէթինին թէչէքքիլինտէն էվվէլ, պէյ, իւնվանը թահրիրնտա, օրտուսի հիմայէսնտա թապիպ միրալայը իտի։

—

Զագի Ահմէտ Մուխթար բաշա հաղրէթլերի իլէ ճէպէլը Լիպնան մութասարրրֆը սապրգ Ռիսթէմ բաշա հաղրէթլերի՝ պու սապահ Վարնա թարիգիլէ Տերսատէթէ ավտէթ վէ մուվասէլէթ էյլէմիշլէր տիր։

—

Շարգի Ռումէլի հուտուար ճիվարընտա վագը պաղը գարիյէլէրին վիլայէթը մէգքիւրէ թարաֆընտան թալէպ օլունմըշը մալիմ տիր։ Գուրաի մէգքիւրէ էհալիսի՝ նէ վիլայէթը միւշարէյէհա մէմուրլարընա վէ նէ տախի հիւքիւմէթը Սենիյէյէ վէրկի իդթա իթմէտիքլէրինտէն, կէչէնտէ վէրկիլէրի ֆիլիպէտէն կէլէն մէմուրլարա իդթա իթտիքլէրի իտտասընտա պուլունան Նօբլի գարիյէսի էհալիսի հագդընտա մէմուրինը Օսմանիյէ թարաֆընտան պաղը թէտապիրը չէտտէյէ միւրաճաաթ օլունմուշ տըր։

Նէօյլէ քի էհալիի մէրգումէնին իտտասը վահի օլարը թահգիգ օլունմասը իւզերինէ, գարիյէի մէգքիւրէյէ պիր պէօլիւք սաքէր սէվգ օլունուպ, էրպաղը իտտասա մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ թէվգիֆ օլունմուշլար տըր։

Ասքէրին հարէքէթինտէն սոնրա Նօբլի էհալիսի Ֆիլիպէյէ պիլապիմէ չիքայէթ իտուպ, պիր պէօլիւք Շարգի Ռումէլի ժանտարմալարը իլէ ավտէթ իթմէք արզուսընտա պուլունմուշլար տըր։ Շարգի Ռումէլի իտարէսի՝ էհալիի մէրգումէնին չիքայէթի մագրունը սրհհէթ օլմատըգընը անլամագա պէրապէր արզուլըը գապալ էյլէմէմիշ իսէ տէ, Նօբլի իլէ տիկէր գարիյէլէրին վիլայէթը միւշարէյէյհայա թէրքի իչիւն Պապը Ալիյէ պիր ինճա թագտիմ էյլէմիշ տիր։ Մէսէլէի մէգքիւրէ Պապը Ալիճէ միւրաքէրէ օլունճագ իմիշ։

—

Նէյզէ-ին մալիմաթընա կէօրէ, Տուլունը Ուսմանիյէ Օսմանիյէ Պալգան չէպիճճէզիրէսինտէքի 4 քիչիւք հիւքիւմէթլէրին իշթիրաքը մատտէսինէ տաիր տէվլէթլէր պէյնինտէ հէնուզ պիր գարար վէրիլմէմիշ տիր։

Հիւքիւմէթը Սենիյէ իլէ գումբանիա արասընտա պիր չօգ սենէլերտէն պէրու մէվճուտ օլան իխթիլաֆը էֆքեարա կէլինճէ, գումբանիա՝ պու իխթիլաֆը պիր հաքէմ գօմիսիոնընա արզ իթմէյի, վէ եախօտ թէրաֆէյն թէրքը իտտաա խտէրէք պու մէսէլէյի էօյլէճէ հալ էյլէմէյի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի շիմտիյէ գատար հաքէմ թէքլիֆինի ըէտտ իտիպ, տիկէր թէքլիֆ իչիւն տէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ տիր։

—

Սոֆիատան պէրվէճհը աթի եազըմըշ տըր։

«Պուրատա բիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի վալիսինին ինգրգայի միւտէթը մէմուրիյէթինին թէգարրուպը միւնասէպէթիյլէ, Մ. Վուլգօվիչ՝ ատէթի վէճհ իլէ էնթրիգալար իճրա իտէրէք, վիլայէթը միւշարէյէյհայա քէնտիսինի վալի ինթիխապ իթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմագ իչիւն քէնտիսինին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու քէթխիտալըղընա թային օլունմասընը Պուլկարիսթան բրէնսինտէն մուարրրանէ բէճա իթմէքտէ՝ իմիշ։

«Պուլկարիսթան բրէնսի՝ Ալէքսանտր բաշա հաղրէթլերի հագդընտա մալիսէ օլան խուսուսէթի սահգասը իլէ Մ. Վուլգօվիչին էֆքեարընը թասվիպ իտէյօր իսէ տէ, Պապը Ալինին՝ Օսմանլը օրտուսը ֆիքարիսի օլան Մ. Վուլգօվիչին Ցէրսատէթ Պուլկար գարու-քէթխիտալըղը մէմուրիյէթինէ թայինինէ մուվաֆագաթ իտէճէյի մէճհուլ տըր։»

Մալիմ տիր քի, մումայիլէյհ Մ. Վուլգօվիչ՝ Պուլկարիսթան էմարէթինին թէչէքքիլինտէն էվվէլ, պէյ, իւնվանը թահրիրնտա, օրտուսի հիմայէսնտա թապիպ միրալայը իտի։

—

Զագի Ահմէտ Մուխթար բաշա հաղրէթլերի իլէ ճէպէլը Լիպնան մութասարրրֆը սապրգ Ռիսթէմ բաշա հաղրէթլերի՝ պու սապահ Վարնա թարիգիլէ Տերսատէթէ ավտէթ վէ մուվասէլէթ էյլէմիշլէր տիր։

—

Շարգի Ռումէլի հուտուար ճիվարընտա վագը պաղը գարիյէլէրին վիլայէթը մէգքիւրէ թարաֆընտան թալէպ օլունմըշը մալիմ տիր։ Գուրաի մէգքիւրէ էհալիսի՝ նէ վիլայէթը միւշարէյէյ

ԹԱՐԻԽԻ ԷՎՐՕՊԱՅԻ ՃԵՏՏԻ

ԻՍԿԻԼԷՏԵԱՆ ՊԷՐՏԷՆ

16

ԱԼԷՄԱՆԻԱ

Պէշինճի Շարլը վէֆաթընտան սօնրա, քէնտի պիրատէրի Պէրինճի Ֆէրտինանտ 1538 սէնէսին-տէ թախթա ճիւլուս իտուպ, Ա-վըսթրիա խանէտանընընն Ալէման իմբէրաթօրլըղընը թէէսսա իտէն, պու իմբէրաթօր օլտու։

Պիրինճի Ֆէրտինանտ, պիր գաշ սէնէլէր ասայիչի հալտէ իճբայի հիւքմ էյլէտի, չինքի Բրօթէսթանլար, Գաթօլիքլէր իլէ միւսավի հալտէ տէյիլլէր իտի իսկ տէ, իսթէտիքլէրի կիպի ճէնապը Հագգա սէճտէ գըլմադ սէրպէսիյէթի իմթիազընը քէնտի գըլըճլարը սայէսինտէ էլտէ իթմիշ օլտուգլարընտան, մէղբիւր իմթիեազլարընը այնի սիլահլա պագը ստգամաեա վէ մուհաֆազա իթմէյէ միւգթէտիր պուլունտուգլարը իչիւն, քիմսէ քէնտիլէրինէ իլկիլիք իթմէմէք-տէ իտի։

Ֆէրտինանտ 1564 սէնէսինտէ վէֆաթ իտիպ, քէնտի օղլու Ի-քինճի Մաքսիմիլիէն, Ալէմանիա թախթընա գուուտ էյլէտի։

Մաքսիմիլիէնին տէվրի տէ պիր սուլհ տէվրի օլտու։

Անճագ Վիլհէլմ Կրըմբախ նամընտա պիր զաթ 1567 սէնէսինտէ ասըլզատէկեան կիրուհինի իսեանա թահրիզ իտիպ, Վիւցպուրգ սէրբիւգոզասունունդա զաթլինէ սէպէպ օլտու, վէ քէնտիսի տէ ախղու կիրիֆթ օլունարտգ, մալի միլքի զապթ օլունտուգտան սօնրա, մէմալիքտէն սիւրկիւն իտիլտի։

Սաքսոնիա Ցիւգասը Ֆրէտերիգ տախի, Կըրբմրախը հիմայէ իթմիշ օլտըղը իչիւն թութուլուպ մահպէսէ իլգա օլունտու, վէ կոթատաքի գալէասը տա եէր իլէ եէքսան իտիտի։

Ի.քինճի Մաքսիմիլիէն, 1576 տա վէֆաթ իտիպ, Ի.քինճի Բոտօլֆ օղլու քէնտի եէրինէ կէչտի, վէ պու հիւքմառ տախի խարիճտէ սուլհ ու սալահ իւզրէ իճրաի հիւքմ էյլէտի իսկ տէ, քէնտի ֆամիլեասընա այլտա օլան նէվպէնէվ միլքլէրի, եանի Ա-վըսթրիայը, Մաճարիսթանը, Պոհէմիայը, Թրանսիլվանիայը, Մորավիայը, վէ Սիլէրիայը պիրլէշտիրիպ պիր խամուր իտէպիլէճէք պիր մէհարէթ իպրաղ իտէմէտի։

Պու միլքլէրին քանֆէֆէսի տախի իսեան իթմիլէր, վէ քէնտի վէֆաթընտան էվվէլ, եանի 1612 սէնէսինտէ, Մաճարիսթան վէ Պոհէմիա քէնտի պիրատէրի Մաթիասա թէսլիմ գըլընըբար։

Պու Մաթիաս, Օսմանլըլարըն թէճավուզաթընա գարշը Մաճարլարա մուավէնէթ իթմիշ, վէ բըրօթէսթանլարա տախի մէզհէպ սէրպէսիյէթի իթա էյլէմիշ իտի։

1612 սէնէսինտէ, Ի.քինճի Բոտօլֆ վէֆաթ իթտի, վէ պիրատէրի Ալսթրիա Արշիտիւգասը Մաթիաս իմբէրաթօր օլտու։

Մաթիասըն թախթա ճիւլուս իթտիյի կիւնիւ, հէյման նրսֆ ասըրտան զիատէ Ալէմանիատա հիւքմ իտէն սուլհ ու սալահ տէվրի տէ քեամիլէն խիթամ պուլտու։

Եիւգ սէնէտէն պէրու, Էվրօբա տէվլէթլէրինին հէյման քեամֆէսինի տախի պիրբէր պիրբէր թէմսիլէրինտէն սարսըղ օլան օղ պէօյիւք մէզհէպ մէսէլէլերի, Հօլանտա ճիւմհուրիյէթինտէ, Ինկիլթէրրատա, վէ Սգովտիատա Բրօթէսթանլըղընն զալէպէ իտիպ եէրլէշմէսի իլէ, վէ Ֆրանսատա տախի, Հիւգենօլարընն մահվուլխարապը վէ Գաթօլիգլիյին զալէպէսի իլէ հալ օլուպ պիթմիշլեր իտի իսկ տէ, Ալէմանիատա հիչ պիր թարաֆ թէքմիլ պիր զալէպէ գազանմըղ օլմատըղընտան, տէվամի պիր սուլհ գապիլ օլամամագտա իտի։

Ալէմանիատա, նէ Գաթօլիքլեր Բրօթէսթանլարը, վէ նէտէ Բրօթէսթանլար՝ Գաթօլիքլերի քեամիլէն եէնէմէմիշլեր իտի, վէ հէր նէ գատար եվվէլքի չաթըշմալարտա, մուհարէպէ եալընըզ լիսան վէ գալեմ իլէ վուգու պուլմուշլար իտի իսկ տէ, արթըգ չիմտի պիր թարաֆտան Գաթօլիք Բրէնսլէր, վէ տիկէր թարաֆտան տախի Բրօթէսթան Բրէնսլէր, իլք խուսուսէթտէ թօր վէ գըլըճա մուհարէպէ իթմէք իւզրէ հաղըր նաղըր պուլունմագտա իտիլէր։

Ալէմանիատա մէզհէպ սէրպէսիյէթի մէսէլէսինի հալ իտէճէք օլան օլ մէշհուր «օթուզ սէնէ մուհարէպէսի», Իմբէրաթօր Մաթիասըն կիւնիւնտէ վուգու պուլմաեա թախտա գըլընմըշ իտի։

Ճիղվիթլէր, մուհարէպէ ամֆէթինին բարլամասընա ազ եարտըմ իթմէտիյէր։

Պիր միւտտէթ թարաֆէյնտէն պիրիպիրլէրինին գաֆասընը գըղտըրճագ պիր թագըմ միւճատէլէրտէն սօնրա, նիհայէթ Գաթօլիքլեր՝ Բրօթէսթանլարընն հագգընտան կէլմէք իչիւն «Գաթօլիք Իթթիհատընը» վիճուտէ կէթիրտիլէր քի, նէ գատար Գաթօլիք Բրէնսլէր վար իսկ պու իթթիհատա տախլի օլտուլար։

Տիկէր թարաֆտան Բրօթէսթանլար տախի Գաթօլիքլերի չըղնամագ իչիւն «Ինճիլ Իթթիհատընը» (Աստուարանական Միութիւն) վիճուտէ կէթիրտիլէր քի, նէ գատար Բրօթէսթան Բրէնսլէր վար իսկ քեաֆֆէսի տախի պու իթթիհատա տախիլ օլտըգտան պայգա, Հօլանտա, վէ Ինկիլթէրրա, վէ հաթթա Գաթօլիք Ֆրանսա պիլէ, «Ինճիլ Իթթիհատը» թարաֆընը իմթիղամ իթմէքտէ իտիլէր։

Ֆագաթ Ֆրանսա գրալը Ցէօրտինճիւ Հանրիկին ագլը Ֆիքրի, Ավսթրիա խանէտանընը եէրէ չարբմագտա օլտուղընտան, Գաթօլիքլերէ գարշը Բրօթէսթանլար իլէ պիրլէշմէսի, քէնտի կէօղիւնէ պիլէ կէօրիւնմէմէքտէ իտի։

Ֆրանսա գրալը, 40 000 քիշիլիք պիր օրտու պայընա կէչէրէք հարէքէթ իթմէյէ հաղըրլանմագտա իլքէն, նասրլ քի կէօրիւնտիս, Բավայեագ նամ ճիղվիթին էլի իլէ գաթլ իտիլտի։

Ալէմանիա իմբէրաթօրու Մաթիաս, քէնտի ամուճաարընն օղլու Ֆէրտինանտ, Սթիրիա տիւգասը նասպ էյլէմիշ իտի։

Պու Ֆէրտինանտ Բրօթէսթանլըղա խասիմ պիր զաթ օլտըղընտան Պոհէմիալըլար քէնտի հիւքմինի թանընմամագ իսթէտիլէր։ Վէ պու զաթ ճիղվիթլէրին նասիհաթը իւզէրինէ, պիլթիւն մէմալիքտէ Բրօթէսթան այնի իճրասընը մէնն էյլէտիյինտէն, Պոհէմիա Բրօթէսթանլարը առեաղա գալդըլար։ Ֆէրտինանտըն վիւքէլասընտան իւչ նէֆէրինի մէճլիսին բէնչէրէսինտէն առաղը աթտըլար, ճիղվիթլէրի մէմալիքտէն տիշարը սիւրտիւլէր, վէ աղ վագթ սօնրա պիր տէ օրտու գալտըրարագ Ավսթրիա մէմալիքինէ կիրտիլէր, վէ թավիէնա շէհրի գարուլարընա գատար իլէրի վարտըլար։

Ֆէրտասը սէնէսի, 1619 մայիսին 20 սինտէ, Իմբէրաթօր Մաթիաս վէֆաթ իտիպ, ամուճասընն օղլու Միշարէլէյհ Իքինճի Ֆէրտինանտ, Ալէմանիա իմբէրաթօրու օլտու։

Պոհէմիալըլար, զաթէն Ֆէրտինանտտան զիյատէսիյէ սօսումուշ իքէն, պիր տէ, էրքէք վարիսի պուլունմայարագ վէֆաթ իթտիյինտէ իմբէրաթօրլուգ թաճընընն Սպանիայա կէչմէսինէ տաիր կիպի պիր վասիյէթ թէրթիպ իթմիշ օլտուղընը տա տուլտուգլարընտան, Բալաթին էլէքթէօրու Պէշինճի Ֆրէտերիգի, քէնտի պաշարընա քէնտիլէրինէ զրալ ինթիխապ իթտիլէր։

Ֆրէտերիք, Բրօթէսթանլարընէն պաշը ազալարընտան պիրիսի օլուպ, Ինկիլթէրրա զրալը Պիրինճի Ճէյմսին տախի գրպընը ալմըշ իտի։

Իտտի քէնտիսի Պոհէմիա թաճընը գապուլ իյէտիրյինտէ, սագսսնեա էլէքթէօրինտէն մատա պիւթիւն Բրօթէսթան Բրէնսլէր, Ալէմանեա իմբէրաթօրու Գաթօլիք Իքինճի Ֆէրտինանտա գարշը քէնտիսինէ մուավէնէթ իթմէյէ հազըրլանտըգլարը կիպի, Ինկիլթէրրատան 2400 նէֆէր կէօնիւլիւ, վէ Միւթթէֆիք Էյալէթլէրտէն տախի 8000 քիշիլիք պիր օրտու, քէնտի իմտատընա եէթիշտիկէր։

Պու սուրէթլէ Պոհէմիատա բարլամը օլան մուհարէպէ աֆէթի, թամ պիր սէնէ տէվամ իտիպ, Ֆրէտերիք պէօյրիւք զայրէթլէ Ալէմանեա իմբէրաթօրունա գարշը ճէնքլէշմէքտէ իքէն, տիկէր թարաֆտան թրանսիլվանիա տիւգասը տախի Մաճարիսթան իւզէրինէ տիւշիպ, օ տա Մաճարգրալը իլան օլունտըղընտան, Ավսթրիանընն հալի կէրէյի կիպի աղըրլաշմայա պաշլատը։

Ֆէրտինանտ պու սուրէթլէ բէք տարտա գալարագ, Պավիէրա տիւգասը Մագսիմիլիէն իլէ պիր իթթիֆագ ագտ էյլէմէյէ մէճպուր պուլունտու։ Վէ Մագսիմիլիէն 50 000 նէֆէր Գաթօլիք ասաքիրիյլէ Պոհէմիայա կիրիպ, 1620 սէնէսի նոյեմբերին 20սինտէ, մէմալիքը մէղբիւրէնին բաթախթը օլան Բրակա շէհրի եադընյարընտա վէ Պէյալ Ցաղ նամ մահէլլտէ, պէօյիւք պիր մուհարէպէ գազանտը։

Ֆրէտերիք քէնտի թախթ ու թաճընը զայպ իտէրէք, կէճէ գարանլըղընտա ֆիրար իթտի, վէ քէնտի մայէթինտէ պուլունան բուէսասատէն եէտի նէֆէրի ճէլլատըն պալթասընա գուրպան կիթտիքտէն պագա, պինլերճէ ավէնէլլերի տախի մէմալիքը եճնէպկիյէյ գաշտըլար։

Իքինճի Բոտօլֆ իմբէրաթօր, Պոհէմիալըլարա պաղը մէզհէպճէ սէրպէսիյէթ ֆէրմանը իթա էյլէմիշ իտի։

Ֆէրտինանտ պու ֆէրմանը բարէ բարչա իտիպ մահվ իյլէտի։

Բրակա մուհարէպէսի, Պոհէմիանընն գատէրինի հալ իտիպ, Ֆէրտինանտ, քէնտի էսլաֆը կիպի հիւքմի գաթի սահիպի օլտու իսկ տէ, պու պէօյիւք մուվաֆֆագըյէթտէն ճէսարէթ ալարագ իչի ատէթա ճէպպարըղա վարտըրտըղընտան, իսեան աթէչի թէքրարէն պաշ կէօսթէրտի, վէ կիթտիքճէ ազամէթ քէսպ իտէրէք, նիհայէթ պիւթիւն Ալէմանիայա վէ պատէհու պիւթիւն Էվրօբայա տա սիրայէթ իթտի։

Ֆէրարի Ֆրէտերիգին խարապիյէթինի թէքմիլ իթմէք իչիւն, ժէնէրալ Սթինօլանրն մայէթինտէ 25 000 նէֆէրտէն իպարէթ պիր տէ Սպանիա օրտուսու տիկէր թարաֆտան Պոհէմիայա կիրիպ, միլքի վիրան իթմէքտէ իտի։

Ֆրէտերիգ՝ գրալըղգտան էվվէլքի մէվգբսընը տախի զայպ իտիպ, քէնտիսինի Բրակատա ֆէթհ իտէն Պավիէրա Տիւգասը, քէնտի եէրինէ Գօնթ Բալաթին նասպ օլունտու։

Պիչարէ ֆիրարի, էվվէլ էմրտէ Պրանտէնպուրկա սըղընմըշ իտի, պատէհու օլատան տախի, Հօլանտա մէմալիքինէ գայտայա մէճպուր օլտու։

Ֆագաթ պունլար իլէ մուհարէպէ խիթամ պուլմայըպ, պիլաքս տահա զիյատէ չիտտէթ քէսպ իտէճէք իտի։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԱՅՏՈՒ ԵՒ ԴԱՏԱՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

(ԱՌ ՏԻԿԻՆ Ա. Դ.)

—

Զեղծմունք ի մասին ընկերային օրինաց.

(ՏԻՐԱԿ ԴԻՊԵՔԴԻՐ ԵՎԼՈՒ)

Ժողովուրդն՝ որ կը բաղկանայ երկու սեռի անհատներէ, դըժգոհ է իրաց արդի վիճակէն։ Ամեն կողմանէ ձայներ կը բարձրանան գանգատանաց։ Զքաւորութիւն է որ հոգիներն կ'ապըստամբեցնէ։ Օրէնք կը սեղմեն զայս իրենց ճիրաններուն մէջ։ Մինթ օրէնք մարդոց համար եղած են, թէ մարդիկ օրինաց համար։ Ժողովուրդը կը հարցնէ։ Դաս մը բաղդին առանձնաշնորհեալ մարդիկ կը հրճուին ի լուր հեծութեանց այս անժառանգելոց։ Սուքա կարծես դատապարտուած են տաժանելի և մեքենական աշխատութեամբ շահիլ իրենց օրապահիկն՝ որ յաճախ իսկ չը բաւեր ապրեցնելու մի ընտանիք։ Կընդվզին սուքաընդդէմ բաղդին, ընդդէմ հարստութեան։ Որո՞ւն փոյթն է։ Ընկերութիւնն, ըստ մեծի մասին, կը բաղկանայ անտարբեր ու չար տարրերէ, և օրէնք աւելի սոցա նպաստաւոր լինելու և ասոնցմով զբաղելու հանգամանքն ունին։ Բարիներն կը վշտակրին, կը բողոքին, կարծես օրէնքն նոցա կ'սպառնան։ Չարադրուած կը յաղթանակեն ճարտար և ճարպիկ միջոցներով։ Շա՞տ բնական է ուրեմն որ դաս մը մարդիկ չուզեն փոխել իրաց այս վիճակը, վասն զի ո՞ւր պիտի գտնէին կրքերն իրենց յագուրդն։ Օրէնք աւելի ժիտական են քան թէ դրական, աւելի պատժական հանգամանք ունին, քան թէ քաջալերելու, յառաջ մղելու։ Օրէնք յարմար չեն այս լուսաւորեալ դարուն և անոր պիտոյից։ Կինն միայն չէ ուրեմն զոհը ընկերութեան և օրինացուստի յառաջադիմութեան ապդու ձայնն, ոչ թէ միայն կնոջ, այլ ամբողջ ընկերութեան պիտի գոչէր։

«Յոյսութեանց և նախապա-«չարմանց գծած չաւդին մի՛ հե-«տևիր, մանաւորաց ճաշակին «համեմատ մի՛ ապրիր, դիմագ-«բաւէ հասարակաց կարծիքն։ «Քու սոյորութեանցդ լաւ և ար-«դար մասը պահէ քեզ համար։ «ոտնակոխ ըրէ ինչ որ կը նուաս-«տացնէ զքեզ։ լուսաւորէ ուս-«միկն։» Ժողովրդեան վարի խաւերն, զի ոսկւոյ հատիկներ պիտի գտնես այդ աւազին մէջ։ Աշխատութեան և վարձատրութեան մասին՝ տուր հաւասարութեան սկզբունքն երկու սեռին։ Նոյն կշիռը գործածէ երկու սեռի ձիրքերու, պակասութեանց, յոժերու և տկարութեանց համար։ Գործելու ազատբեզ բաց ամենուն։ Քաջալերէ հանճար, տաղանդ, գործունէութիւն, կորովանհատական ձիրքեր։ Բարոյականի նոր կանոնագիր չենք, վասն զի հինն անուանական է միայն և անգործադրելի այսօր։ ինչ որ ճշմարտութիւն էր, այսօր մոլութիւն է։ ինչ որ վայելուչ էր, այսօր անվայել է։ ինչ որ առաջ ձիրք էր, այսօր պակասութիւն է, ինչ որ պակասութիւն էր, այսօր յատկութիւն է։ ինչ որ պարկեշտութիւն էր, այսօր անզգայութիւն է։ ինչ որ լրութիւն էր, այսօր ոգեհիւ համարձակութիւն (=ջշ՛) է։ ինչ որ թիւրութիւն էր, այսօր քաղաքագիտութիւն կամ գործունէութիւն է։ ինչ որ առաջ սմբարիշտ էր, այսօր զօրեղ—միտք է։ ինչ որ մոլութիւն էր, այսօր պարծանաց իսկ առիթ է։

Ժամանակին պահանջումն, յարմարիլ ժամանակին պահանջման, կը գոչէնք ամենքս։ Բ՛ր մարդկային ընկերութիւնը չը պահանջէ ժամանակէն, այսինքն նոյն ինքն իրմէն, ի՛նչ որ ժամանակը կը պահանջէ ընկերութենէն։

Ի՛նչ իրաւունք որ ունին այսօր կիները պահանջելու այրերէն, նոյն իրաւունքը ունի նաև մասնական ընկերութիւնը պահանջելու մարդկային հաւասքական ընկերութենէն, եթէ աշխարհակալութիւն ընելու, և մարդկային արիւն թափելու համար երկրագնդիս երեսն եղած ահագին ծախքերն յատկանային քաջալերելու անհատական գործունէութիւնն, ձիրքերն ու հանճար, մխիթարելու թշուառութիւնը, բանալու գործոց ասպարէզ երկու

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸՁ

(ՄԻ-ԷԼԻՖ) ԷՄԻԼ ԲԻՇՊՈՒՐԿ

Լ.

ԵՐԳԸՆԹԸԼԱՐ ԻԶԻՆՏԷ

(1849 ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳԷՂ.)

—Շիտտի, տօսթլամ, տէվամ իթտի Մարտօշ աղրը պիր թարզտա, սիգէ չիսպէհէսիզ պէօյիւք էհէմիյէթի օլան պու քեաղրալարը սիգէ թէսլիմ իթմէգտէն էվվէլ, պէնի սիկնէյինիզ։ բէտէրինիզ՝ էօլտիյի սաաթտա, պու քեաղրալարը վալիէնիլտէն պաշգա քիմսէյէ վերմէմէքիկիմ իչիւն պանա եէմին իմտարքաէն սօնդրա, անլէրի քէնտի էյլդէ պանա թէպլիմ իթտի։ Տերէօհատ իթտիկիմ պու մէմուրյէթի իյթա իթմէք խսթէտիկիմտէ, վարիէնիզ իգամէթ իմտիկի մէմլէքէթի թէյրը իտուպ կիթմիշ իտի։ Արթըգ պունտան անլարընը քի, մէգքիւր քեաղրալար նիչիւն օն տօգուզ սէնէտէն պէրու տադը դարիչչար։ Եկէր մէրգումէ պէտապաթի գատընը հէնուզ պու տիւնեատա օլտրգնա էմին օլտա իտիմ, պէքի տէ սիգէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէքտիմ. լաքին վարիէսինէ վերիլէճէք չէյի սղրունա վերմէքլէ վէ զանն իտէրիմ քի եէմինիմէ գարշը իչլէմիշ օլմամ։

«Պու քեաղրալարդն վար օլտըղընը պէնտէն պաշգա քիմսէ պիրմէյիպ, էկէր սիգէ բասթ կէլմէսէ իտիմ, տահա չօգ վագթտար, պէքի էպէտի սըրը սագլայամագտամ։ Պիր տարդպայա գատար եվտաղը մէգքիւրէ եէտինիլտէ օլամադընտան, Սէնթ-Բրէօնտէ օտանըգտա օգուլամագսընը։ Իչինտէ նէ եաղըը տրը պիրմէմ, նասրլ քի սիգէ սէօյլէսիմ. լաքին իհթիմալ քի սիգէ տեհլէթլի պիր սրը պէյան իտէրլէր։ Պու պասպտէ էնտիչ իւղրէ օլտըղընը սիգէ իթիրաֆ իտէրիմ։ Պու պասպտ սու տասպահ պիրէ սիգի սուրպայա կէթիրմէյէ թէէտտիւտ իտիյօր իտիմ։ Ֆագաթ քէնտի քէնտիմէ տէտիմ քի, բէտերինիզին պանա թէվտի էյլէմիշ օլտրգը պու զիգրյմէթ էմանէթի պունտան զիյատէ հրվիզ իթմէյէ հագգըմ եօգ տրը։ Իչթէ վիճտանընմըն պու էմրինէ իթտաթ իթտիմ։ Անճագ սիզտէն պիր վատ թէպէպ իտէրիմ։

—Նէ՞ իտիչ օ։

—Պու քեաղրալար հէր նէ գատար սիզ ախտ էլէր տէ, պէնի կէօրմէէգտէն էվվէլ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէմէկէ վէ եարմամագտա, վէ պէնիմ բէյիմի ատմազսըզընն հիչ պիր թէէպպիւտտէ պուլունմամագտա սէօզ վերինիզ։ Էլհասլ նասիհաթլարըմը տպնէյէճէյինիզի վատ իտինիզ։

—Պունը սիգէ վատ իտէր վէ եէմին պիլէ էյլէրիմ, տէտի Էտմոն։

—Էօյլէ իսկ եարըն օգուտպտան սօնդրա կէլիպ պէնի պուլո՞ւրմըսընըզ։

—Էվվէթ, նէ՞րէտէսինիզ։

—Գօնաղմըն թէրացասը իւզէրինտէ սիթթիւն կիւն սիրի պէքլէրիմ, ճէվապ վերտի սիլէնճի՝ քէնտի թաթը կիւլիմսէյէրէկ կիւլէրէք։

—Բէք ալա, գարարըմըզ գարար տրը։

Մէգքիւր ալօչէմ՝ խանէնին սիկէր թարաֆտը կիպի չիւրիմիւ օլտըղընտան, Մարտօշ պիր վուրուչտա օ թախթայը գըրը, աչաղա տօղրուէյիտի, վէ չօգ չալըշմագսըզը տուվարը իչինտէքի տէլիքտէն բասլանմըշ սամ գումթուը տէրտը չըգարար։

Տէլիգանը տախի էօնէ տօղրու էյլէրէք Մարտօշընն պիլճիմէ հարէքեաթընը սէյր իթմէքտէ իտի։

Պիր աղ սօնդրա Մարտօշ՝ գումթունն գարաղընը գալարրրպ, տիւմանը-յա գալմըշ օրան քեաղրալարը Էտմոնա թէսլիմ իթտիկինտէ, էլէքթիթրէտի։

Մէրգուզմ՝ էվրաղը մէգքիւրէյի վէրտիկինտէ, քէքէլէյէրէք չէօրլէ տէտի։

—Վ.տընըզը ուհութմայընը։

—Մարտօշ, պէնիմ ադը հօգամ վէ բէհպէրիմ սիզ օլաճագսընը, ճէվապ վերտի տէլիգանը՝ պիր խալէճանը գալսլ իլէ։ Սիգէ արթըգ պիր չէյ սօրամամ, զիրա սիբիթ իթմէք իսթէյօրսընը։ մամաֆիհի սիզ օլմագա իտինիզ, պէն հէնուզ պիր չէյտէն խապէրսար օլմայամագտամ, վէ պու կիւնքի կիւնտէ վէլտաթիմիվ մէնսուպ օլտըղըմ ֆամիլիա հագգընտա հէր նէ պիպիր իսէմ, անը պէքի տէ եալընըզ սիզ պանա սէօյլէյէպիլիր իտինիզ։ Պունը տա ունութմայամագտամ, Մարտո՛շ։ Պէնիմ պիրմէքլիկիմ իպթիդա իտէն պիր չօգ չէյլերի պէտտէն սէմր էյլէյէն դալն բէրտէնին պիր ուճունը եօգարը գալտըրտընը։ վագթ ու սասթը կէլտիքտէ թէքմիլ բէրտէյի եօգարը գալտըրթամաղընընդա չիսպէհէմ եօգ տրը։ Ա՜հ, Մարտօշ, Մարտօշ, թէէմին իտէրիմ սիզի, պէն մուէպպէյտէն սիզէ մինէթտար օլամադրմ։

—Պու քեաղրալարը օգուտտընընդտա գօնուշուրըզ, տէտի իսթիյար։

Պատէհու խարապէլէրտէն տիչարը չզրպ տուս բուս գարիյէնին իչինտէն կէչտիլէր կիթտիլէր։ Մարտօշ՝ իհթիյաթը տայմա էլտէն պրագմայրպ, ֆէնէրի եէնիտէն սէօնտիւրմիշ իտի։

Մէրգուման՝ չիֆթիլիկին եագընընա կէլտիքէրինտէ, օրատա բէնչէրէնին պիրինտէ ըչրգ կէօրտիլէր։

—Բուշնանընն օտասը տրը օրասը, տէտի Մարտօշ. մէրգուզ՝ օտասընա կէլմիշ օլմալը։ Պու կիճէ քէնտիսի իչիւն նէ եարարընը իսէ, չիմտի խաթրընա կէլիր։ օ հալտէ անընն վաֆթիզ գըզընը տահա ալա սէվէպլիլիրսինիզ։

Էտմոն ճէվապ վերմէտի, լաքին կէօքսիւնտէն պիր ահ չըգէվերտի։

Պիր ազ սօնդրա իսթիյար իլէ տէլիգանը պիրպիրինտէն այրըլպ, Մարտօշ գայալարտան եօգարը տօղրու չըգտը, վէ Էտմոն չարուգ պիր եիրիճիւլէլ եօլընա տէվամ իթտի։

Մէրգուզ տէլիգանը օտասընա վասրլ օլտըղընտա, սապահ սաաթ իքի օլմալը իտի։ Վիճուտը բէք եօրկուն օլուպ, այագլարընա տա գուվվէթ գալմամը իտի։ լաքին ագշամքի խալէճանլարտան, վէ տահա զիյատէ՝ սրգը սրգը էլինտէ թութտրը էսրարը քեաղրալարը միհիթվիյաթընը պիրմէք արզուսընտան թահրիք օլունարագ, եօրկունըզ ալմադը վէ ույգուլա եաթմադը խաթրընտան պիլէ կէչիրմէտի։

Մասանը եանընտա վէ եանմըշ պիր մում էօնիւնտէ օթուրուպ, Սիբէյի թբրը թբրը չարբմագտա օլտըզը հալտէ, ամբ ամբ էգրադը մէգքիւրէնին սարարմըշ զարքը իւզէրինէ պագմագտա, վէ ամապա իչինտէն նէլէ՞ր էօյրէնեէյինի սիւրիւնիւպ տուրմագտա իտի։

Մարտօշ՝ տէհշէթլի պիր էսրարտան պահս իթմիշ օլմաղլա, Էտմոն՝ իսթիյարի օլմայարագ, թարիֆի նագարվի պիր էնտիչէ կէօսթէրմէքտէ իտի։

Նիհայէթ մէրգուզ տէլիգանը՝ թէէտտիւտինի զալէպէ իտուպ, զարքը իչինտէքի քեաղրալարը չըգարտը մասանը իւզէրինէ գօյտու։

սեռի առջև, բառնալու ազգաւութեան պատճառներն, ընկերութեան այս խարիսուլ շէնքն ապաքէն պիտի վերականգնէր։ Ինչ է մարդկութեան բաղձանքն այս երկիր կոչուած մոլորակին վրայ, ո՞չ ապաքէն երջանկութիւն։ և ի՞նչ է բնութեան օրէնքն, ո՞չ միթէ յառաջադիմութիւն։ բնութիւնն, իւր յատուկական օրէնքներով, կը մղէ ըզմեզ ի յառաջադիմութիւն։ Գիտութիւն, կրթութիւն և լոյս կը ծաւալին օր քան զօր։ բայց մարդիկ չա՛ս հեռի են դեռ յարաբերական երջանկութենէ։ Ստոյգ է թէ՝ մարդկային միտքն մեծ ճամբայ առած է ի յառաջադիմութիւն, գիւտք և հնարք յեղափոխած են երկրագնդիս երեսն, թէ, վերջին ատեններս, մանաւանդ, գիտութիւնք գրական և հաստատուն խարիսխներու վրայ կախին յենուլ և մեծամեծս կը խոստանան։ Միտքն կը վարէ նիւթն։ Շոգին, հանքածուխը, եղէքտրականութիւնն ու մագնիսականութիւնը, արեւուն լոյսն ու կենդանական մագնիսականութիւնը և բնութեան այլ գաղտնի զօրութիւնք՝ որ անծանօթ են դեռ, կ'ապասեն որ միտքն զիրենք լիովին ճանչնալով՝ հրաման ընէ իրենց և իրենք պատրաստ են հնազանդելու՝ նոր գիւտեր, նոր միջոցներ, յառաջադիմութեան նոր տարրեր ընծայելու համար մարդկութեան։

Միտքն բաւական յառաջ կերթայ, փո՛յթ իմ, բայց սի՛բրը։ — բնաւ։ Արդեօք ուղղն սպանո՞ծ է սիրան։ Մենք՝ որ մեր բոլորտիքն և մեզմէ վեր եղող բաներու վրայ կը մտածենք և անոնցմէ հետևութիւններ կուգենք հանել, մենք՝ որ անհունութեան և աստեղաց վերայ կաչխատինք գաղափարներ կազմել, գաղափարներ՝ յորոց կը սարսափի երևակայութիւնը, կը ջանանք զանոնք չափել, համրել, որոշել, ճանչնալ, ինչո՞ւ չկրնանք նաև ճանչնալու սիրան, անոր ճշմարիտ պետոյքներն, զանոնք գոհացներու կերպերն և զանոնք ընձեռելու միջոցներն։ Աղքատութիւն, չքաւորութիւն, ճիւաղք ևօթնագլուխ, ընկերութեան այս խորին վէրքերն, չեն բացարձակ։ Դրամն այնքան նուազ չէ աշխարհի վրայ որքան էր առաջին ժամանակներն։ Ո՛վ մեռած է անօթի աշխարհի վերայ, եթէ երբէք գործելու կամք ունենայ։ Որքան սահմանափակ են ճշմարիտ պիտոյք ի մարդն։ Բայց մարդն միշտ նորանոր պէտքե՛ր կ'ստեղծէ իրեն, տանջանաց գլխ՛ծիներ։ Որքան ընդարձակուին ուզածքերն, այնքան արդեօ՞ք պիտի ընդարձակուին սրտի բաղձանքներն։ Հոգիներն՝ այլ ևս ի բաց մերժելով հաւատքն ճակատագրին՝ կապրստամբին խորհելով թէ՝ ազատութեան, հաւասարութեան ու եղբայրութեան այս դարուս մէջ իսկ, է՞ր իրենք չքաւորութեան մէջ տառապին, մինչդեռ անդին բաղդին սիրելիները բաղմին կենաց խնջոյքն։ Ժողովուրդն աղքատ է, կամ լաւ ևս է ըսել, աղքատ կը կարծէ զինքն, իսկ կիսն՝ ստրուկ։ Արք՝ դոնէ գործելու մասին ունին ազատութիւն, վայելից մասին առաւելութիւն։ Իսկ կիսն՝ որոյ միտքն կաչկանդուած է ու ձեռքերն կապուած, չունի ասպարէզ գործելու։ և եթէ աշխատի իսկ, արժանաւոր վարձատրութիւն չը գտներ։ Այսպէս նա դատապարտուած է անգործութեան։

Շարժում, կեանք, յառաջադիմութեան օրէնք տոգորուած են բնութեան ամէն մասանց վրայ, և կիսն է որ կը մնայ անշարժ, և ընկերային խնդիրն կը մնայ անլոյծ, այսինքն սրտի պիտոյից խնդիրն՝ ճշմարիտ իմաստասիրութիւն։

Սպասել ուրեմն՝ որ ահի թիւն մարդկութեան սիրոյն համար տրոփող սրտերու, մեծամտութիւն կոչուին յառաջադիմական գաղափարներն, յանենն մեծ մարդասէրներ ու անաչառագէտներ՝ լուսոյն լուծումն տալու ընկերային խնդրոյն, հաւասարութիւն հաստատել երկու սեռերու մէջ, աշխատութեան ասպարէզ բանալ ամենուն, քաջալերել անհատական ձեռնարկները, ճանչցնել մարդկութեան իւր ճշմարիտ պիտոյքներն ու ճշմարիտ նպատակն, և զեղարուեստից յառաջադիմութիւնն ու ճարտարութեան շահերն հաշտեցնել սրտի երջանկութեան հետ։

(Տեմոկ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻԶՄԻՏ

Խմբագիր Տէր,

Ցանուն արդարութեան խնդրելով շնորհ ընէք հետևեալն Ձեր ազգօգուտ թերթին մէջ հիւրընկալելու, ընդունելով կանխաւ խորին շնորհակալիքս։

Ընդունեալ Ձեզ

Պոլս Յ. ՀՈՎՀԱՆՆԱ

1883 Հոկտ. 3/15
Նիկոմիդիա

Առ Պ. Յ. Պ. Թ. Պիպէռճեան (Ատարազարցի)։

Պարո՛ն,

Մ-ի-ի 3538 թիւ թերթին մէջ Ատարազարի նկատմամբ գրեր էք ի մէջ այլոց։ «Որով (կեդր. Ռուսմնարանի մը վերակազմութեամբ) վերջ տալ կը կարծուի դաստիարակութեան արդի յոխ մատակարարման՝ որ բ---ան գուրիներ են, Լուսաւորչայ, Ստեփանոսի և մանաւանդ Ս. կարապետ Մայր թաղը կը շարունակուէր ի շնորհս ճերմակերես Մեծապատիւ Ազգաներու» և Ս. Հրեշտակապետի թաղը կը բացառէք։

Պարո՛ն, կա՛մ կը ստէք կա՛մ կը սխալիք։

Այս տողերը գրողը ասի մէկ տարի առաջ երկու տարիէն աւելի շարունակ պաշտօն վարած է Ս. կարապետ Մայր թաղին մէջ բանիրուն և անձնուէր անձանց պաշտօնակցութեամբ։ Այն ատեններս տրուած քննութեանց արդիւնք, քնչաց վկայութիւնք, կրթական տեղեկագիրք, սոքա ամենքին կը վկայէին Ս. կարապետ թաղի կրթական առաւելագոյն վիճակին միւս բոլոր թաղերուն վրայ։

Դուք սոյա վրայ տեղեկութիւն ունէիք կամ ո՛չ։ Եթէ ունէիք՝ ուրեմն կը ստէք։ Եթէ չունէիք՝ կը սխալիք։ Այն օրերը գործերը կը խօսէին։ այսօր ձեզ կընար կա՛մ լռել կա՛մ ձայնակցիլ նոցա, եթէ ունէիք անկաշառ և ճիշդ տեղեկութիւն, ո՛չ, դատողութիւն։ Պաշտօնավարութեանս միջոցին ոչ մի վայրկեան չը տեսայ ձեր ստուերն ի վարժարան։ ուրեմն դուք ո՞ր ստոյգ աղբիւրէն կը քաղէք ձեր բաղդատական դիտողութիւն, դիցուք թէ դուք ինքնին կրնայիք կազմել զայն....։

Գալով Ս. Լուսաւորչայ թաղին, ասա՛ ձեր գիտցածին պէս յոռի կերպով չը մատակարարուիր դաստիարակութիւնը։ Տաճկերէն ճիւղին մէջ կարող է մրցանակն առնուլ Ս. Հրեշտակապետ թաղին վրայ, իսկ ուսմանց միւս ճիւղերը կաւանդուին բաւական գոհացուցիչ կերպով։ Զեմ՛յուսար որ ազդեցութիւն գործէ ձեր այդ տխուր տողերն տեղւոյն Տ. Դասատու Տ. Գ. Մ. Դաբբինեան ազնիւ երիտասարդին անձնական գործունէութեան վրայ, նկատելով մանաւանդ որ գործերն աւելի պերճախօս կը լինին քան այն տխո՛ւր դիտողութիւնքն որք չեն կրթնիր իրողութեանց և դրական փաստերու վրայ։

Երբ շրջահայեցութիւն և հոգւոյ անկախութիւն կը պակասին հրապարակասոյ մը քով, եթէ հարկ լինի և միջոց ունենամք՝ կը պատասխանեմք ի չինութիւն գայթակղեալ մտաց։ Եթէ ոչ, միանգամ ընդ միշտ կը նեռնամք իւր առջև անտաշ կամ փաստուած գրիչներու արուած առաջին և վերջին պատասխանն—արհամարհանք։

Պ. Յ. ՀՈՎՀԱՆՆԱ

1883 Հոկտ. 3/15
Նիկոմիդիա

ՐԷՍՄԻ

Իսպէթը վէրատ (Իւճ հաճուգ կէթիրմէյէ) տիւշար օլան Նիսվանը թէսհիլը վազը Համիդ դրմանը վուգու պուլան միւբաճաթատան աթրպպանը պիլ իսթիֆատէ ֆահիշ իւճրէթ թալէպ էյլէմէլերի ճիհէթլէ, ասհապը իհթիյաճ միշքիյաթ չէքմէքտէ պուլունտուգլարընտան, ֆէնտը գապալէտ (էպէլիքտէ) մէհարէթի միճերրեպ օլանլարատան մուայէնէ իւլ մըգտար մաշալար իլէ տէօրթ գապիլէ (էպէ), վէ պէլէտի թապիպի նամը իլէ տլթը տա թապիպ թաեին օյնատրագ, իշպու գապիլէլերէուն պիրի՝ Տէրսաատէթ իշին Պիրինճի, վէ տիկէր պիրի՝ Գասրմ բաչա վէ ճիմարը իլէ Պէշիքթաշտան Պէպէյէ գատար իշիան խրամէթ իթմէք իւզրէ Ալթընճը, վէ պիրինին մէմուրիյէթի՝ Բումէլի-Հիսարընտան Պէօյուք տէրէ վէ Սարբեար վէ Բումէլի Գավաղընտ գատար շամիլ պուլունմադ իւզրէ նէնիքէօյ, վէ պիրի տէ Գատը քէօյ վէ իսկիւտարտան Անատոլու գավաղընտ գատար իճրան խրամէթ էյլէմէք իւզրէ իսկիւտար տաիրէի պէլէտիյէլինտէ, վէ տիկէր պէլէտի թապիպի տէ տէվարը սաիրէտէ պուլունտուրուլարադ, գապիլէ օլան թապիպին ճէլպիրէ լիզում կէօրիւնտիյիւ հալտէ, պէլէտի թապիպի թարաֆընտան թէլէկրաֆլա իվսպար վէ անընտա կիտիպ իյիֆի խրամէթ իթմէսի, վէ աճէզէտէն վազը համլ իսէճէք օլանլարատան գաթիէն իւճրէթ ալարրրմայրպ ադնիյա (զէնկին) վէ ասհապը սերվիթատէն պուլունանլարատան միւնասիպ մըգտար իւճրէթ ալընմագ իւզրէ սուրէթը միթէտիլէտէ մէքթէպճէ պիր թէֆիրիգա իլէ մըգտարը թաեին ու իլան իսիրմէսի, վէ միթէֆէրրուաթընընն իճրասը թրպպիյէ նէզարէթ վէ Շէհր Լամանէթիյլէ պիրմուխասլէրէ Շուրաբ-Ցէվիլթճէ գարարլաշարրրմրմ օլտուրտու պէյանը ալիսիյլէ իդթիգասընընն իյիֆասը թարաֆը սամիի Յատարէթբէնահիտէն պա թէգրէրէ էմր ու իղզար պայրրմրմ, վէ քէյֆիյէթ Լամանէթ վէ նէզարէթ միւշարէլէյհիւմայա պիրտիրլմիշ օրմաղլա, իլանը քէյֆիյէթ իսպիտար գըլընը։

ՄԻԻԹՅԻՖԷՐԻԳԱ

Բուսիատա նիհիլիսթլիք ալէյհինտէ իթթիխաղը թէատպիր զըմանտա միւթէչէքքիւլ գօմիսիօնը մախսուսան պու տէֆա թանգիմ էյլէտիկի լայէհաոը մուհիպինճէ, պունատան պէօյէ Բուս բօլիսինին հէյէթի 2 միլիօն մէմուր վէ նէֆէրաթատան ազ օրմայաճագ տրը։ Քէօյէրտէ պէհէր օն էվ իշիւն պիր բօլիս մէմուրը պուլընճաճագ, վէպու մէմուրլարին օնու տա պէօիւք պիր մէմուրը թահթը էմրինտէ օլսճագ տրը։ Պու մէմուրիյինին մէսաբիֆի քէօյ ատանաքլարընտան թէվիյէ օլունճաղը կկալ։ Մուտանիլէյհիմ՝ իսթէյար մէճիլիսէրինին մուտունընտա պուլունճաղլար տրը։

Քէղալիք հիւքիւմէթ տախի 2 սընրի բօլիս մէմուրը նասլ իտիւպ, պունլար քէօյ բօլիսինէ գօմանտա իտէճէքլէրովէ պէօիւք շէհիրլէրին խուսուսի բօլիս իտարէլէրի հալիյէ գալաճագլար տրը։

Տիկէր շէհիրլէր իսկ պիր բօլիս միւտիրինին թահթը նէզարէթինտէ պուլունճաճագլար տրը։

Բուսիա մէմալիքինտէ քէօյլու էհալինին մըգտարը նուֆուսը 80 միլիօն վէ քէօյ խանէլէրինին ատէտի տէ 20 միլիօն թախմին օլունապիլիր, պու հալտէ քէօյլէրտէ 2,200,000 բօլիս մէմուրը պուլունճաճագ տրը։ Տիկէր թարաֆտան հիւքիւմէթին նասլ իտէճէյի բօլիս մէմուրլարը յալ շէհիրլէրտէ պուլունան բօլիս մէմուրլարը վէժանտարմա տա 30,000 քիշիտէն իպարէթ օլմաղլա, պու հիսապճա Բուսիատա 2,230,000 բօլիս մէմուրը մէվճուտ օլաճագ տրը։

—

Լրտէքտէն Ա.Ա.Ա կաղէթասընա եաղըլտըղընա կէօրէ, կէչէն չարշէնպիհ ագշամը Լանկատա գարիյէսինէ հայտուտարը կիբիպ, Մ. Սթրաթանընն խանէսինի օյմուշլար, վէ 700 լիրալիգտան զիատէ եշնա կէօթիւրմիշլէր տիր։

—

Բօմատան խապէր վէրիլտի կինէ կէօրէ, եաղընտա նարօրտէ պիր գօնֆէրանս թէճէմմիս իտէճէք օլուպ, իշպու գօնֆէրանտա իթալիա խարիճիյէ նագրը Մ. Մանչինի իլէ Ալէմանիա սէֆիրի Մ. ար Բէնատէ վէ Ասթրիա-Մաճարիսթան սէֆիրի գօնթ Լուսոյի հաղրը պուլունճաճաղլարտըր։ Բիվայէթէ կէօրէ, բրէնս Պիզմարգ իլէ Ասթրիա խարիճիյէ նագրը գօնթ Գալնօքի տարաընտա ճերեյան իսէն միւդաֆիթլարըն նէթայիճի մէգիբիր գօնֆէրանտա արզ օլունճաճագ իմիշ։

—

Պէրլինտէն եազըլըրընա կէօրէ Ամերիգատա վազը պիր մէմլէքէթ իչին պու տէֆա Ալէմանիատա քիւլլիյէթլի սիրահ միւպայիա օլունմուշ տրը։ լարին զանն օլունմուշտրընա կէօրէ, Էսիհան մէզքիրէ հէր նէ գատար սահիհէն Ամերիգանընն պիր լիմանընա նազլ օլունճաճագ իսէ տէ, օրատան տա Զինէ կէօթիւրիլէճէք իմիշ։

—

Մաճարիսթանընն Միտոա շէհրինտէ Սլավոնրա Մաճարլար ապրատնատա շէտիտ պիր գավկա վուգու պուլուպ, ասքէր չարուգ եէթիշմիշ իսէ տէ, գավկաճըլարրն իւզերինէ ալթէշ իթմէյէ պաշլամըլընճա, արպատանընն էօնիւնիւ ալամամըշ տրը։

—

Ալընավուտլուգատա վազը Բրիշթինատան Պապը Սէրասքէրիյէ ալթատէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունմուշ տրը։

«Մահը հալը Բումինին 18ինճի ճումատա էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3 բատտէլէրինտէ Բաչումա գարիյէլի Շերիֆ Մօրինին բիւֆէգատ. սբյլա գարիյէի մէզբիրէլի Պայրամին օղունու տիւքքեանընտա օթուրուբ իբէն թիֆէնք իլէ գաթլ իտէրէք խանէսինէ գաբատրզլարը, վէ մնացթուրն թարաֆը գան արմադ սէվատարնտա պուլունտուգլարը նահիյէ միտրիլիյինատէն պէյան օլունմասը իւզէրինէ, Բիւրգէրին միթէսարրըֆլըգը իլէ պատէլ միւգաբէրէ թէտապիրը միւգթադիլ իյֆա վէ նիւմայիշ օլմագ իւզրէ պիր մըգտար առաքիրը Շահանէ իլէ թօր կէօնտէրիլմիշտիր։ Էշգը յալ մէրզումէ գարարը ֆիրարա թէպտիլէն սավուշարգլարընտան, առաքիրը Շահանէ կէրեյէ ալընմիշ իտի։

«Մուսախսէրէն գաթիլէրին խանէլէրինէ առաքիրը զաթիյէ եղատ, վէ թապուր աղազասը բէֆագաթը իլէ տէ թագիլէրինէ մըգտարը քեանֆի զաթիյէ նէֆերաթը չըգարըլարագ, պու տէֆա մերգումանտէն Պիրալ Մօրինին Պիրալ Սալիհ վէ Ապտիլ Բահման Ապպաս նամ չագիլէրին մահալը մէգբիրատէ սրգբշարը-լարագ գաթլ ու ճէրհ օլունարգլարը Բիւրգէրին գօմանտանլրըգընընի իշարը իւզէրինէ մնարուգ տրը։

«Իպրահիմ»

—

Ամերիգանկա հոկտեմբերին 9ընտա Մասպայ նամ ճէնի գանալտա Մէրանա նամ ինկիլիզ վարօրը, յալա Կուբա նամ Սպանիօլ վարօրը պիրպիրինէ չաթարագ։ Ինկիլիզ վարորը իբէյէ պէօիւնիւգ զարգ օլմուշ։ վէ ֆագաթ թայֆասը գուրթարրըրպ նուֆուսա թէլէֆաթ վազը օրմանլրը տրը։

—

ԹԱԹԻԼԸ ԹԻՃԱՐԷԹՏԷՆ ՏՕՒԱՑԸ

ՄԷՋԱՏ

Լէշա վէ մօպիլիա թիւճարը Միւսիւ ԺՕՐԺ ՄՕՐԺԻՆ՝ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտրրըմտա 40 վէ 42 Նումէրօյը մագազալարընտա պուլունան գօթուգ, սանտալէա, մասա վէ սաիր կիպի պիճիմիճ մալլարընը բէք էհվէն վէ աշաղա ֆիյաթլա սամմագտա օլարգընը միթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Ֆիյաթլար՝ հէր մալն իւզէրինտէ տէ եազըլը տրը։

Օ ԳԱՄԱԼԻԷԼ

ՄԱՂԱԶԱՍԸ ՊԱՏՕՂԼՈՒՆՏԱ ՀԱՃՈՒԼՈ ԶԱՐԸՐԸՄԸՆՏԱ ՆՈՄԷՐՈ 8

Պու մագազա՝ զըչ մէվսիմինին թագարրուգը միւնասէպէթիլլ, բարիզին պիրինճի ֆապրիգալարընտան, էն եէնի մտա օլարագ բէք կիւզել վէ սէչմէ վէ կուօթիւլը մալլար կէթիրթմիշ օլուպ, «--ը բէէ--պէ՞ Ը--ՆԱ--յան ԷՀԼԷՆ ՖԷ--ՐԸ» սամմագտա օլարընը միթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Մէգբիր մագազա՝ պունատան էվվէլէրի մէվսիմէրէն զիատէ պու սէնէ, գումաշլարընն հէմ չէշիտ վէ կիւզելիկի ճիհէթինէ, վէ հէմ տէ սիկէր պու կիպի մագազալարրն նիսպէթլէ հագիգի սուրէթտէ զայէթ էհվէն օլան ֆիյաթլարը ճիհէթինէ, մի՞ հիմէլէմ՞ մի՞ զէրէֆէրինին թէպտիլէրինին մէմնուն վէ իճրա իմմէյէ թասհհիսա էդիր։

Ֆի 8/20 Ֆեւռու�էվվէլ 1881 թարիխի գարարնամէ մուճիպինճէ Ցույնը Ումումիյէի Օսմանիյէնին թէավիյէսի իչիւն թախսիս օլունան վարիատթ

ՐՈՒՍՈՒՄԱԹ

	Մեպտեմբեր 1883				Վարիատթը սաֆիյէ	
	Վարիատթ	Իպարէթ Դերեղեյէ մտաղ վէ գիրարիֆրը	Վարիատթը սաֆիյէ		Շեհրը սաղբէրան տէվր	Իպրիշամ յառնվար 1882 իլա զրեեէ սէրան 1883 ճեհան եեէյէ
	Ղուրուշ	Ղուրուշ	Ղուրուշ	Լիրան Օսմ.	Լիրան Օսմանի	Լիրան Օսմանի
Թիւթիւն	5,010,026					
Թուզ	3,664,790					
Իվրագը սահիհէ	615,171	567,288	12,515,374	122,015	750,449	852,462
Միւսքիրաթ	1,127,256					
Գալըդ	299,817					
Իրէք	165,602					
	12,880,662	567,288	12,515,374	122,015	750,449	852,462
—Պուլկարիսթան վէրիլիր թային օլունընճայա գատար թիւթիւն աշարընտան 100,006 լիրա,	291,601		291,601	2,855	45,375	48,228
—Դրպրրս ֆաղլի վարիսաթընա մահսուսէն թիւթիւն աշարը պոգդէսկայէ կէօմրիւք իւզէրինէ վէրիլէն հէվալէլէրտէն 130,000 լիրա,					65,000	65,000
—Շարգի Բումէլի վէրիլիսնէն, (պագայա)	1,541,666		1,541,666	15,417	78,321	94,002
—Թէնպէքի ըլսմինէ մուգապիլ կէօմրիւք իւզէրինէ քէշիտէ օլունան բօյիցալարտան,					25,000	25,000
—Սըրպիսթան, Դարատաղ, Պուլկարիսթան վէ Եանիսթանա իտապէթ իտէն տույունատ,					3981	3981
—Սանաշգատա մէվճուտ մէպլաղ իւզէրինէ ալընան ֆայիզ						135
—Թէպիլը սիքքէ ֆարգը,						
	14,715,929	567,288	14,546,641	140,285	948,394	1,088,814

	Ղուրուշ		Լիրան Օսմանի
Նիկամիսամէի մախսուսան 10ընճը պէնտինին Զնմի ֆրգրատնատա պէյան օլունան թահվիլաթա մահսուսպէն սանտըղա թէսլիմ օլունան մէպալիպ			295,000
Տայնոր ումումիյէ իչիւն Խվրօպայա կէօնտէրիլէն վէ Սթամպօլտա թէէտիյէ օլունան մէպլաղ . . .			379,552
Պանդը Օսմանիյէ վազ օլունան նագտ աղթուն			577,741
Թէղտիկ օլունմագ իւզրէ Պանդը Օսմանիյէ վազ օլունան նագտ	3,769,789	92	56,652
Սանըղտա մէվճուտ նագտ աղթուն			
Սանըղտա մէվճուտ թէպտիկ օլունճաղ սիքքէ	8,861	21	89
			1,088,814

Մէճլիսը Իտարէ իչիւն

ՐԷՍ
ՄԱՆԳԱՐՏԻ

Մէ--ՇԼԷՐ Մ--ՐՔԷՍ
ԿԷՕՇԷՐ

Տէրսաատէթ 4/16 հոկտեմբեր 1883

ՏԱԽԻԼԻՑԻ

Իսքէնտերիյէտէ գօլէրանըն եէնիտէն գուհուր իթմէսի իւզերինէ քէլէվվել թէտապիրը սրհհիյէէ իթնինա օլունմասը խուսուսանն թարաֆը հաղրէթը Շէհէնշահիէն էմր ու ֆէրման պույրուլտըզընը տիւն եազմըշ իտիք։

Ինչտիրտիյինէ կէօրէ, մէճլիսը Սրհհիյէ՝ էվվելքի կիւնքի իճթիմաքնա, գօլէրանըն չիտէթէ իճրան հիւքմ իթտիլի էնանատ իթթիխազ օլունան թէտապիրին իճրասը խուսուսընա գարար վէրմիշ տիր։ Պինէն ալէյհ սէֆիր՝ Սրսրրան կէլէն սէֆինէլէրի գօլամագ իւզրէ, էվվէլքի կիսկի Սուրիա սէվահիլինտէ տոպաշմագ իչիւն էմր ալզ իտէճէքլէր տիր։

Էլէէմմ Իզմիրտէ պուլունան սրհհիյէ միւֆէթթիշի էշրէֆ էֆէնտի էնէ Բաասա ազիմէթ իտէճէք տիր։ Պաշրճա իսլամհաճիլէրինին ատէթի՝ Բաասա ճէզիրէսի իւզերինէ մէճլիսը սրհհիյէնին նազարը տիգգաթրնը ճէլպ իտէյօր։

Իսքէնտերիյէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, մահալլի սրհհիյէ իտարէսի՝ ձիտտէսէն կէլէն Իսլամ հաճիլէրինին կէլտիքլէրի մահալլերին թէմիզ օլմասընտան նաչի Սրսրրան գարանթինա պէջլէմէմէլէրի հագգընտա վագը օլան թալէպլէրինի գաստուլէյլէմիշ տիր։

—Կէչէնլերտէ Օսատազամ հազրէթլերինին իգամէթինէ մահսուս օլմագ իւզրէ, Նիշան-թաշընտա չիմոլքի գօնաղընը գարշըսընտա միճէտտէսէն պիր գօնագ ինչասը խուսուսընա իրատէի Շահանէ սուտուր իթմիշ իտի։

Մէսարիֆի ճէպը Հիւմայունտան թէսվիյէ պույրուլան իչյու պինանը ամէլիյաթը ինչտիյէսի հէր նէ գատար խալրըտան խալը իլերիլէմիշ իսէ տէ։ Սատրազամ հազրէթլերի՝ իքմալը ինչանթա գատար մահալը մէզքիրտէ խայրէտտին բաչա հազրէթլերինին գօնաղը գարշըսընտա քեանի գօնաղա նագլ էյլէմէք նիյէթինտէ պուլունույօր իմիշ։

—Պէկիրատ գուրպինտէ Գալգան տէրէ ճիվաբընտա թաֆնամ քիչիւք գարիյէտէ կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ 20 գատար հայտուտ հիճում իտէրէք, Միխալի ֆագօր նամ չախսըն խանէսինէ պիտտուխուլ հէր նէ պուլմուշար իսէ զասպ էյլէմիշլեր, վէ 11 եաշընտա պիր չօճուղու տախի պէրապէր ալզպ կէօթիւրմիշլեր տիր։

—Թ. Հ-էֆ-ընն գավլինճէ, ուֆագ ագչէնին տարպը չու կիւնլերտէ խնիմամ պուլուպ, մէյտանը թէտավիւլէ չզդարբլմասը՝ ումում մէմուրիյինէ թէմզուզ (յուլիս) մահաչընը պու ագչէտէն վէրմէք սուրէթիյլէ օլաճագ իմիշ։

—Եունան կազէթալարը՝ էհալիի Իսլամիյէնին հիճրէթէ քէմալը կէրմի իլէ տեվամ իթտիլէրինի խապէր վէրիյօրլար։ Եալընզ Լարիսա չէհրինտէն 300 զէնկին Իսլամ ֆամիլեասը հիճրէթ իթմիշ տիր։

—Պէրլինտէ պա թէլէկրաֆ Բէօնէ Ցայտունկ կազէթասընա խապէր վէրիլմիկինէ կէօրէ, Ալէմանիա պահրիյէ նազրրը՝ հինը հաճէթտէ տօնանմասը միւմքին մէրթէպէ չաբուգ հազրլամագ իչիւն թէտապիրը լազմէ իթթիխազ իթմէքտէ տիր։

Իլավէթէն պէյան օլընտրդընա կէօրէ, թէտապիրը մութթախըզէ սայէսինտէ, հիչ պիր տէվլէթ տօնանմասը՝ Ալէմանիա տօնանմասը կիպի չաբուգ հազրլանամայաճագ տիր։

Կ-ընի ոը վէնէրին տէ պէյանընա կէօրէ, մուհարպէպ վուգուրնտա Ալէմանիա տօնանմասը՝ ումում էրքէանը հարպը թահթը գօմանտասընա վաղ օլունճագ, վէ սէվահիլին մուհաֆազասը՝ պահրիյէ նազրրը լիէօթան-ժէնէրալ Գաբրիվիյէ թէվֆի ու իհալէ իտիլէճէք տիր։

—Պէրլինտէ Ենինէ Բէօրէնէ-ցրուանկա եազրլտըզընա կէօրէ, Պէրլինին տէվլաթը բէսմիյէսինտէ։ Ալէմանիանըն Ռուսիա իլէ օլան միւնասէպաթը էնտիշէլի ատտ օլունմամագտա տրը։ Մէզքիւր կազէթանըն Պէրլին մուխպիրի իլավէթէն տէյօր քի, ագը պաշընտա օլան հիչ պիր ատամ՝ Ալէմանիանըն Ռուսիա իլէ գավկա արամագտա օլարընը ֆարզ իտէմէզ, վէ Պէրլինտէ տի քիմսէ՝ Ռուսիանըն Ալէմանիա իլէ գավկա իթմէք իստէտտիկինի զանն ու մէմուլ իթմէզ։

—Այտրն վիլայէթի տախիլինտէ քեանն Սէբայ քէօյունէ 4 սաաթ մէսաֆէտէ վագը Դատրքէօյ նահիյէսինտէ ճումա կիւնէրինտէն մատտա հէր կիւն ատի վէ թէահհիւտի մէքթուպ նագլ ու թէաթի օլունմագ իւզրէ պիր բօսթա շիպէսի քիչատ օլունմուշտը։

—Շարգ տէմիր եօլարընը Էվրօբա տէմիր եօլարընյա պիրլէշտիրիլմէսի մատտէսինէ միւթէալիգ օլան մուգավէլէնամէնին տէօրթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իմգա վէ թաստիգ օլունմասը միւնասէպէթլի պու կիւնլերտէ Սօֆեատա մուդիմ Աւսթրիա բօլիթիգա մէմուրը Պարօն տը Պիկէլէպէն՝ Պուլկար հէյէթը վիւքէլարընա իքրամէն պիր զիյաֆէթ քէշիտ իթմիշ վէ պիր տէ պալօ վէրմիշ իսէ տէ, Ռուս բօլիթիգա մէմուրը Մ. Եօնին հիչ պիրինտէ տէ հազրը պուլունմամըշ տրը։

—Շարգի Ռումէլիտէ Գարլօվօ ռանայերընտան Զբրրանա ավտէթ իթմէքտէ օլան պազը բէրաքէնտէ թիւճճարլարը իւզերինէ հայտուտլար հիճում իտէրէք, մէրգումանը քեամիէն սօյմուշլար, վէ պազըլարընը տա աղըրճա եարլամըշլար տրը։

—Մուհաճիրին իչլերինէ պագմագտա պուլունան Մէհմէտտ Նէշէթ պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմըշ տրը։

—Վերկի էմանէթի թաշրա էմլաք թաթպիգ գալէմի պաշ քեաթիպի Հաճի Պէհճէթ էֆէնտիյէ, Ռումանիա տէվլէթի թարաֆընտան Գոլրն ոը Բոմանդ նիշանընընն շըվալիյէլիք բիւթպէսի իթա գըլընմըշ տրը։

—Տիւն սապահ սաաթ 2 բատտէլերինտէ էմթաա կէօմիւկիւ էօնիւնտէ պիր ինսան նաշը զուհուր էյլէմիշ տիր։ Մէրգումուն իւզերինտէն չզան Թրապիզօնտան վերիլմիշ օգոստ. 23 թարիխլի եօլ թէզքէրէսինտէն Ահմէտ Հիւսէյին իսմինտէ օլարընը անպաշրմըշ տրը։ Բէզալիք մէրգումըն իւզերինտէն 156 ատէտ լիրաի Օսմանի զուհուր էյլէմիշ տիր։ Նաշը մէզքիւր իլէ ագչէ Պաղը Զապթիյէյէ կէօթիւրիւլմիշ տիր։

Էրզրումտան հոկտ. 14 թարիխլի Տէրսաատէթտէ մուգիմ վանը թիւճճարլարա վիւրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, միլլէթիմիզտէն պազը թիւճճար վէ օտապաշըլար ատիրի օլտուղու հտլտէ 80 եօլճրտան իպարէթ պիր քէրվան՝ Էրզրումըն 3 սաաթ մէսաֆէսինտէ վագը Բալան Տէօքէն նամ մահալտէ հայտուտլարթարաֆընտան քեամիլէն սօյումուշ օլմաղլա, եօլճուլար Էրզրումա ավտէթ իտէրէք, հիւքիւմէթէ չիքայէթ իթմիշլեր տիր։

—

Շէհիմիզտէ նէշր օլունան Նէուզէնամ Ռում կազէթասընըն սահիպի Մ. Վութիրան՝ Զէշմէ չէպիհճէզիրէսինտէ վուգու պուլան հարէքէթը արզ մուսապիրինէ, Տէրսաատէթ ումում կազէթա միւտիրլերի թարաֆընտան տախի այրըճա մուավէնէթ օլունմագ իւզրէ պիր մէճլիսը ումումի ագտըյա իչմագ իտէն գարարլարընը իթթիխազը իչիւն հոկտ.-ինկգնճի եարընը ճումա կիւնիւ էօյլէնտէն պիր սաաթ սոնրա կազէթաի մէզքիւր մաթպասասընա ազիմէթ իթմէլերինի ումումի ըէֆիգլերինէ թէքլիֆ իթմէքտէ օլմաղլա, մուամարէյհ Մ. Վութիրասընը՝ Տէրսաատէթ մաթպուաթընա չէրէֆպախշ օլաճագ պէպլէ պիր թէքլիֆ ու թէչէպպիւստէ պուլունմասընը թէպրիք ու թագտիր իտէր, վէ պէօյլէ պիր էմրը ինսանիյէթքէարանէտէ մուվաֆֆագ օլաճաղընա դէրրէ գատար չիպկէմիզ օլմասընը պէյան էյլէրիզ։

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Խմբագիր,

Խորին շնորհակալութեամբ կը հրատարակեմ հետևեալ բարեպաշտ նուիրատուաց անուանքը, որք՝ բարեհաճեցան իրենց մէկ մէկ սրտաբուխ նուէրներով մխիթարել յԱրքանոցիս պատսպարեալ անտէրունչ որբերը։

Մեծ. Մարտիկ էֆէնտի Թոգաթեան ըստ իւր բարի սովորութեան երկու Ռէտ կտաւ (-Դէրէտ)։

Մեծ. Անդամք Ասիական բարենպատակ ընկերութեան մէկ օրինակ «Երկրագունտ» պատուական ամսաթերթ։

Մեծ. Գասպար էֆէնտի Բիւրիւմեան սենեկապետ Զ-ուրս-Խոնի մէկ Ռէտ դպրոցական թուղթ, խոստացաւ նաև Արքանոցիս որոց համար պէտք եղած դպրոցական թուղթը ընդ միշտ տալու։

Ազն. Օ. Նատալեայ Տէր Յովհաննէսեան (Թիֆլիս) մէկ օրինակ «Աղբիւր» ազգօգուտ ամսաթերթ։

Մեծ. Խմբագրապետ Տէր, հաճեցէք ներկայիս անկիւն մը շնորհ ընելու պատուական լրագրոյդ մէջ և ընդունիլ շնորհակալութեանս անկեղծ հաւատիքը։

Որով մնամ սիրելի Ազգիս անձնուէր բարերարեալ

և Ձեզ շնորհապարտ յաւէտ

Սէբ-հի Մ-ուրատ Ն. Գալֆեան

Հիմնադիր—Մայր Արքանոցիս Ազգկանց

1883 հոկտ. 11/23

Ի Խարբերդ

ԷՍԻԼԷԻ ՍԸԹԹԻՑՆ ՄԱ ԷՃՎԻՊԻ ԲԷՆԿԻՑՆ

Գրբ

Մ. Աբէլեան

Սոյն գործը որ այժմս Օսմ օրինաց մի համառօտագրութիւնն է, ասօրիայ պատահական խնդրոց նկատմամբ 60 հարցում կը պարունակէ հանդերձ պատասխանեօք։

Կը ծախսուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով ի գին 2 ղրուշ։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 24 Հոկտ.

Ինկիլ. էհսամը Ինկ. Լիր.	101- 7/16
Օսմ. էհսամը աշրլար	09-11/16
» » գարանտը	09- 3/4
Իսթիգրազ 65	11- 7/8
» 69	10- 1/2
» 71	68- 3/4
» 72	16- 1/2
» 75	09- 1/2
Օսմանլը Պանգասը	13-
Ռուսիա իսթիգրազը	86- 1/4
Մըսրը տույ.-մութա հրատ	70- 1/2
» իսթիյազը	90- 7/8
Տաիրա Սանիէ (Մըսրը)	67- 1/4
Թօխլու իսթիգրազը (Մըսրը)	91-
Մահարիսթ. էհսամը 1877	101-3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-16

—

Բարիզ 24 Հոկտ.

Ֆրանս. էհս. 3 % Ֆր.	78-30
» » % 5	108-30
Օսմ. էհսամը աշրլար	09-35
» » գարանտը	09-35
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	61-
» 69	52-
» 73	47-
Ռումելի չըմենտըֆէրի	46-25
Օսմ. Պանգասը	704-37½
Գրէտի Լիոնէ	533-75
Գրէտի Ֆոնսիէ	1247-50
Լիոն ագսիոնը	1367-50
Սուէիշ ագսիոնը	2275-
Ռուսիա 5 % 1877	93- 3/4
Իթալիա էհսամը	91-15
Մըսր Ֆոնտ. մութա հրատ	333-
Մահարիսթան էհսամը	102-
Եունան 6 % 1879	-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-24

—

Վիէննա 24 Հոկտ.

Լօնտրա իւղերինէ գամպիօ	120-20
Ռումելի չըմենտըֆէրի	22-20

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

—

Էհս. ում. տիւն ագչ. գար.	10-32
Պու սապահ աշրլար	10-30
Մըսըր մութթահրատ. գար.	76-37½
Պու սապահ աշրլար	77-15
Իսթիգր. 65 (մութաֆ)	64-
» 65	59-50
» 69 (բինար	52-25
» 72 (Պոնտիս թրէ.)	18-
» 73	47-25
Ռումելի չըմենտըֆէրի	47-
Ագչէ ֆայիզի	8-
Ռէբօր Դրբ.	37-
Հէվալէսիզ »	42-½

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-28
Սթամպոլ պանգասը	7-32
Օսմանիէ ժէնէրալ	4-14
Թրամվայ	3-15

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Բր.
Պէյալ մէճիտիյէ ֆարգը	107-38
Մէթալիք »	101-
Պէշիք »	103-15
Ամբարգ »	103-15
Պագըր »	720-
Գայմէ	1230-
Խնկիլիզ լիրասը	110- 3
Ֆրանսզ ալթունը	87-30
Բօլ	89-30
Գրէվից ալթունը	51-20
Գարպոն գայմէսի	09-37

ՇԱՑԱՆԸ ԲԱՂՊԷԹ ԹԷԼԻՍՄԱԹ

—

ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ. —Ֆօնօկրաֆ. Գուլէ գարուսու Նօ. 677, հէր նէվ ֆօթօկրաֆի չէքիլիր, վէ Սթամպօլուն չայանը թամաշա մահալլէրինին բէսիմէրի պուլունուր։

ԱՇԸ ԳԱԼԷՄԼԷՐԻ. —Պէյօղլունտա Ալանալը Զարշըտա (Բասած Օրիանթալ) Նօ. 15. ՏՐ. Վ.ԻՕԼԻ։

Հ. ԱՎԷԼԼԻՍ. —3 Բասած Օրիանթալ. Պ. Ալէաթը ճէրրահիյէ մաղազասը։

Իչպու իլան ճէքմէլինէ տախիլ օլմագ խթէյէնլէր, Գալաթատա Տէյիրմէն խանընտա Նօ. 16 ԷՍԹԷՐՆ Ա.ԺԱՆՍԻ իլանթ իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլէր։

ԻԼԱՆԱԹ

Այտրն վիլայէթինտէ Այտրն վէ Իզմիր վէ Սարուխան վէ Տէնիզլի վէ Մէնթէշէ սանճագլարընդն մալիւմ էլ սամի գաղալար բալամութ էօչրիւ 99 սէնէսինէ մահսուսպէն պիր սէնէլիք գապթ վէ իտարէ օլունմագ, վէ թէգարբուր իտէճէք պէտէլին պիրի ագիպը իհալէտէ, վէ տիկէր իւչիւ 3 այտա միւթէսավի 4 թագսիթ էլէ այնէն սիքքէի խալիսէ օլարագ թէսլիմ օլունմագ չարթը վէ շէրաիթը սաիրէ իլէ, մահալլինճէ վէ խագինէճէ տէրտէսթը միւզայէտէ պուլունմուշ օլմաղլա, թալիպ օլուպ չէրաիթինէ մալիւմաթ ալմագ խթէյէնլէր քէֆիլ վէ եախսատ տէրօղիթօ ագչէլերինի միւսթահզրպէն իչպու թշրինը էվվելը բումունին 22 ինճի ճումա էրթէսի կիւնինտէն էվվել Մալիյէ խազինէի ճէլիկէսինտէ Աչար վէ Ազնամ Լիմանէթի մուհասեպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

11 թշրինը էվվել 99 3—2

Պանտրմա վէ Եաֆա խսկէլէրինտէն եիւքլէտիլմէք իւզրէ, ճիտտէյէ վարօրա 94,000 քիլօ աթիգ հընթանըն նագլ վէ սէվգի մուգաբրէր օլուպ, նավլըն միւնագասայա գօնուլտրզընտան, վէ մահը ճարիի բումունին 20ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ գարարը վէրիլէճէկինտէն, նագլընա թալիպ օլան վարօր գումբանեալարը ճանիպինտէն միւտտէթը մէգքիւրէնին ինգրզասընտան էվվել Մալիյէ խազինէի ճէլիկէսինտէ Աչար վէ Ազնամ Լիմանէթի տարէսինէ միւրաճաաթ օլունմասը իլան օլունուր։

11 թշրինը էվվել 99 3—2

Խազինէի Խասսա Շահանէտէն կէլէն իլան

Լիմաքը Հիւմայունտան Զէնկէ քէօրիւնտէ իճատիյէտէ վագը թաշ օճագլարը գասրմտան իթիպարէն իճար իտիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն խազինէի խասսա Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

9 թշրինը էվվել 99 3—2

Շէհր էմանէթինտէն կէլէն իլան.

Թագսիմտէ վագը օլուպ Ալթընճը տարէթ մալի օլան պաղչէնին չէրաիթը մալիւմէ իլէ թալիպնէ իյճարը զրմինընտա վէ իչպու թշրինը էվվելին 17ինճի բազար երթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունճաճաղընտան, թալիպ օլանլարը միւթէպէր քէֆիլլէր իլէ վէ եախսատ թէէմինաթ ագչէլերի իլէ պէրապէր Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

11 թշրինը էվվել 99 2—2

Վէրկի էմանէթը ալիյէսինտէն իթա գըլընմըշ օլան սուրէթ վէ վէզնէտէն վերիլմիշ օլան սանտրգ բուսուլալարընտա հէնուզ թէէտիյէ օլունմայանլարը մուայէնէնինէ լիզում կէօրիւնմիւշ օլտուղունտան, եէտինտէ օ մագուլէ սուրէթ վէ սէրկի վէ սանտրգ բուսուլար պուլունանլարը նիհայէթ թշրինը սանի իպթիտասընա գատար էմանէթը միւշարիլէյհա տարէսինտէ միւթէշէքքիլ օճմսիօնը մախսուսընա իպրաղ վէ իրայէ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

11 թշրինը էվվել 99 3—1

ՍԷՊԶԷՎԱԹ ՖԻՑԱԹԸ

Շէհր էմանէթինէ կէլէն իլան

Շէհրը հալը Ռումինին 7ինճի ճուճամա կիւնիւ էմին էօնիւնտէ «ալթընլան սէպզէնին ֆիյաթը՝ սիս մէճիտի 20 ղրուշ հիսապը իլէ պէր վէճհը սաթի պէյան օլունուր։

Տընը տեղը	տուր	էքսք բուս
Եէրլի պամբակ	1000	120
Թուզլա պամբակը	1000	
Ասմա գապաղը	1	20
Սագըզ գապաղը	1	20
Զալը ֆասուլեասը բր.	1	30
Ամիչէ գաստն ֆասուլեասը	1	38
Եէր ֆասուլեասը	1	20
Գըրմըզը տօմատթէս բր.	1	10
Եէշիլ տօմատթէս	1	10
Պարպ. ֆասուլեասը	1	
Օրթա էնկինար		
Պագլա		
Պօսթան բաթլիճանը	100	280
Պաշ բաթլիճան	100	240
Օրթա »	100	120
Թոպաճ »	100	80
Պէզելեա		
Բանճար	1	20
Թազէ սոզան		
Սէմիդոթ	1	20
Մէլէհյէ	1	
Գալաթա	100	
Գըրմըզը պիպէր	100	
Պաշ սալաթալըգ	100	
Օրթա »	100	
Պաշ մըսըր	100	
Օրթա »	100	
Եէշիլճաճ պիպէր	1	20
» թօքարլագ »	1	25
Լահանա	1	10
Բրասա տէմէթ	1	8
Սպանագ	1	10
Լպէմկէօմէճի	1	15
Շալկամ	1	30
Գարնա պահար		
Բաթաթէս		
Հավուճ	1	30
Բէրէվիզ	1	20
Պաղ գապաղը	1	
Եէր էլմասը		
Գըրմըզը պիպէր		

Սէպզէնին թօքտան սաթըլան ֆիյաթը պայատէ մուհարրեր օլուպ, պունուն չիւրիւիճիւ չէյ օյմասը իլէ նագլէյէ վէ մէսարիֆը սարէյէ գարշըլըգ օլմագ իւզրէ սէպզէճի տիւքքանլարընտա պու ֆիյաթա նիհայէթ եիւղտէ 15 նիսպէթինտէ թիճարէթ զամմի իլէ սաթըլմասը գարարլաշտրըլմըշ օլտըզընտան, անտէն գիյատէյ սաթան օլուր իսէ, օ միսիլլիւլէր հագգլարընտա մուամէլէի ճէզգայէ իճրա օլունմագ իւզրէ Շէհր էմանէթի վէ տարէրի պէլէտիյէ միւտիր վէ մէվգի միֆէթթիշլէրինէ միւրաճաաթլա պէյան օլընմասը բէճա օլունուր։

7 թշրինը էվվել 99

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ

ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՆԱՆ

ՍԱԼՆԱՄԷ

Ե-ԷՈ

ԷՐԻՄԷԲՏԷ

1884

Ամէնէսինէ մախսուս

Ցեր. 2 ԼԲԼ

Սաթըլըր Ազբր էֆէնտի խանընն գարշըսընտա Ալթունճու խանընտա Նօ. 10, վէ հէր էրմէնի քիթապճը տիւքքանլարընտա։

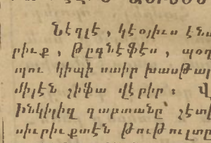

ԴԱՆԻԷԼ ՊԻՐԱՏԷԼԼԷՐԻՆ

ԹԷՐԹԻՊ ԻԹՏԻՐԼԷՐԻ

ԷԼԻԲՍԻՐ ՖԷՐՐՕ-ՄԱՆԿԱՆԻԳՕ ՔԻՆՔԻՆԷՆ.

Գընագրնտանրն բէք ալա վէ մագպուլ պիր մուալիճէ օլարագ աթրպպի հագիգա թարաֆընտան թատիգ օլունմուշ օյմաղլա, տէվիր իլէ գընագրնտան մախսուսի օլարագ թէրքիպ իտիլէն մանկանէզ թէրթիպի ումումի քիմէակերլէրին մագհարը թագտիր ու թասվիպի օյմուշ տրը։

Սաթըպպա՝ բէֆիպլէրինին պիգիմ Էլիթիրիր հագգընտա պէյան իթթիֆլէրի էֆքէարը միւթասա իսէէք էլէրի կիպի, «Էլիքսիր Ֆէրրօ-Մանկանիգին՝ Տէքէք-ի (կիսէ իլէ հագմ) Գլրրոզ Ամէնորրէ Էմբրրէ-ի (գան սիրմէ) Լէսթրրէ, Ֆիէէր Թէֆֆէր խասթալըգլարընա նիհայէթ սէրէճէ եաբար օլարը վէ պու խասթարա չիֆա վերտիքէն մատտա գուվվէթ տախի վերտիկնի բէք մահիր պիր քիմէակիր գավէն պէյան իթմիշ տիր։

Տէքսգլիթսընը Ինկիլիզ խասթախանէսի տիր։

ԲԱՈՒԷԼԻՆ ԱՆԻՍՕՆ ԲԷԼԷՍԷՆԿԻ

Նէգլէ, կէօրիւս էնմէսի, էօքսիրիւք, Թրգնէֆէս, պօղազ ագրրընը վէ պու կիպի սարի խասթալըգլարա քեամիլէն չիֆա վերիր։ Վ. Էնձէլ նամ Ինկիլիզ գարատանը՝ չէտիտ պիր էօքսիրիւքտէն թութուլմըշտա, պունը խասթամալ իթմիշ վէ պիրինճի չիչէտ բիրի բաք օյմուշ տրը։

Հէր չիչէնին ադգընտա Թուրբէ Պէյէ-յէր Բէր Լէնրը խարբէսի՝ սիյահ զէմին իւզերինտէ պէյատ եազըլարա մուհարրեր պուլունանագ պու մարգալը թաշրմայան չիչէ սախթէ տիր։ Հէր պիր էֆիքէթ իւզերինտէ ֆասիրիգաբընէն Լէն Ֆէլ է Սոչի մարգալը պուլունանագ ադրրա

Գանձիւք պիրատէրէր էնգախանէսինտէ, Գալաթատա Եիւքքէք գաղրրմատա Է. ԳԱՐՈՒԱՆԱՆԸ Նօ. 95 էնգա ալբոգիթսընտա վէ սարի պիճիւմէ միւթէպէր էնգաճերարտա թօքտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

Էյի թիւթիւն իչմէյէ մէրագը օլանլար՝ աթիտէքի մարգա իլէ օլան սիկարա քեաղըտընտան խսթիմալ իթմէլի տիրլէր։

ԼԷ ՏԷՐՆԻԷՐ ԳԱՐԹՈՒՇ

ՏԸ

ՊՐԱՆՆԵԹԷՑՆ ՖՐԷՐ

ՖԱՊՐԻԳԱՍԻՕՆ ՖՐԱՆՍԷԶ

ՆՕՊԼԷՍ ՕՊԼԻԹ

Պու մարգասան անկաղրըղընա կէօրէ, պու կիւնէ գատար պէօյլէ նէֆիս սիկարա քեաղըտը իսմալ օլունմամըշ տրը։

Պու քեաղըտ հէմ գօգուլու վէ հէմ տէ տայանըգլը տրը։

Գալաթատա Գարաքէօյտէ Մ. Ս. Լէոնարտըն մաղասընտա ֆիրուխթ օլունուր։

ԷՕՄԻԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ

ՍԻԿՈՒՐԹԱՑԱ ԵԱՋԸԼԱՆԼԱՐԱ ՄՈՒԽԱՍՍԷՍ ԹԷԷՄԻՆԱԹ ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ

263,000,000

ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

ՆԻՒ—ԵՕՐԳ

ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ԹԻՒՐՔԻԱ ԻԶԻՒՆ ՏԻՐԷՔԹՕՐ

Գալաթատա Հալաճեան խանընտա Նումէրօ 16տա

Ա. Հ. ՍԳԷՑ

ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

Գրէտի ժէնէրալ Օթօման պանգասընտա

Ցեէ-ուէն Գ-ուրս

Պաղչէ-Գաբուսընտա Նումէրօ 29տա

Մէկրոն Մ-ուրատ